

"Yemek Yemek *Politik* Bir Faaliyettir!"

Ahmet Orhan

Geçtiğimiz yıl renkli basının hafta sonu eklerinin birinde ülkemize gelen Amerikalı bir eski öğretmenden söz ediliyordu. Bu hanım, yıllarca çevresindekilere insanların beslenme alışkanlıkları, yemek karşısındaki tutumları üzerinden gözlemlerini aktarıyor. Birgün demişler ki, "yahu biz bir toplantı düzenlese, gelip bize anlatır mısınız, bu söylediklerinizi?" O gün bugündür öğretmenlikten vaz geçen bu hanım, o ülke senin bu konferans benim gezip duruyormuş. Tezi ilgimi çekmişti: "Yemek yeme biçimleri insanların sınıfsal aidiyetlerini eleveriyor!" Kesinlikle kışkırtıcı bir başlıktı bu. Verdiği örnek de oldukça eğlenceliydi: "Bir arkadaşını yemeğe götüren bir proleter (o alt tabaka diyor) arkadaşının yemek hakkındaki düşüncesini öğrenmek için şöyle sorar, "doydun mu?". Aynı durumdaki bir küçük burjuva (o orta sınıf diyor) soruyu şuna çevirmiştir, "lezzetli mi?". Üst sınıftan yani yüksek burjuvadan gelen soru ise bambaşkadır, "şık mı?".

Okurken mütebessim ifademi sonraki günlerde arkadaşlarımla da paylaşmıştım. Hep birlikte gülmüş, evet doğru tespit, demiştik. Bu gazete yazısı giderek unutulacak,

anılarından silinecekti, eğer ki 2008 ortalarında yaşadığımız küresel gıda krizi olmasaydı. Bu kriz bende iklim değişikliğiyle paralel olarak bir endişe, dahası bir çaresizlik hissi yarattı. Tüm dünya halkları için hem doyurucu hem lezzetli, hem de şık yemek yeme hakkımız giderek sonsuza dek elimizden alınıyor gibi geldi bana.

Bugüne kadar Batı'nın sırtına basa basa yükseldiği Asya halkının refah düzeyindeki küçük de olsa olumlu kıpırtı (yani yeni yeni biçimlenen küçük burjuvazi), tarım alanlarında pomplanan bio enerjiye yönelik ziraat, küresel iklim değişikliği... hepsi birden gerçek bir kabus olarak çöküyor üzerimize. Peki bu kabus, bir kader midir? Olmasa gerek. Yılan derisi ayakkabılar giyen CEO'ların düzeni hem kendilerini hem bizi hem de küreyi yok etmek üzere. Finans Kapitalin içine düştüğü şu kriz bile onları alışkanlıklarından vazgeçireceğe benzemiyor. Oysa ne Asya halkları ne biz ne de New York metrosunda yaşayan evsizler bu düzenin sürmesi pahasına küremizden olmayı haklemiyoruz.

Tüm bunlar olup biterken Tarım ekonomik, politik, kültürel ve pratik alanda giderek önem kazanıyor. İtalya'daki Slow Food hareketinin kurucusu Carlo Petrini, yemek yemek tarımsal bir faaliyettir, diyor. Artık tarım sadece kırsal alanlarda geçim telaşı içindeki köylüleri ilgilendirmekten çıkarak, yılan derisi ayakkabı giyen CEO'nun bile birinci gündemi haline geliyor. Çünkü endüstriyel gıda sektörünün bireysel sağlığımızı tehdit etmesi bir yana küresel sağlığa doğrudan kastettiği de görülmeye başlandı. Bir yandan gıdanın üretiminde bir ekolojik sürdürülebilirlik gerekliliği kendisini dayattığı gibi, diğer yandan da bir üretim aracı olarak toprağın yeniden üretiminin sürdürülebilirliği de küresel selahiyet açısından kaçınılmaz bir zorunluluk oluşturuyor.

Teknolojiyi dışlamadan, endüstriyel olanla aramıza kalın bir çizgi çekmekten başka çıkar yol görünmüyor artık. Kültürel alanda geleneksel olanın yeniden keşfedilmesi, yeniden yorumlanması gerekiyor.

<http://cinnet.org/altyazilar/gastronomi/yemekyemek.php>